PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC SỐ CỦA GIẢNG VIÊN TẠI TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH – ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN ĐÁP ỨNG YÊU CẦU CHUYỂN ĐỔI SỐ GIÁO DỤC HIỆN NAY

Dương Trường Sinh
Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên

Tóm tắt: *Trong bối cảnh chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ trong lĩnh vực giáo dục, việc phát triển năng lực số cho đội ngũ giảng viên trở thành yêu cầu quan trọng nhằm nâng cao chất lượng đào tạo và đổi mới phương pháp dạy học. Bài viết phân tích vai trò của năng lực số đối với giảng viên trong giáo dục đại học, đồng thời đánh giá thực trạng phát triển năng lực số của giảng viên tại Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh – Đại học Thái Nguyên. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất một số giải pháp nhằm phát triển năng lực số cho đội ngũ giảng viên như: nâng cao nhận thức về chuyển đổi số trong giáo dục; tăng cường đào tạo, bồi dưỡng kỹ năng công nghệ; đầu tư cơ sở hạ tầng và môi trường học tập số; khuyến khích đổi mới phương pháp giảng dạy gắn với ứng dụng công nghệ; xây dựng cộng đồng học thuật số trong đội ngũ giảng viên. Việc triển khai đồng bộ các giải pháp này sẽ góp phần nâng cao năng lực số của giảng viên, qua đó đáp ứng yêu cầu chuyển đổi số trong giáo dục hiện nay.*

Từ khóa: *năng lực số, chuyển đổi số giáo dục, giảng viên, giáo dục quốc phòng và an ninh, Đại học Thái Nguyên.*

DEVELOPING DIGITAL CAPABILITIES OF LECTURERS AT THE CENTER FOR NATIONAL DEFENSE AND SECURITY EDUCATION – THAI NGUYEN UNIVERSITY TO MEET THE REQUIREMENTS OF CURRENT EDUCATIONAL DIGITAL TRANSFORMATION

Abstract: In the context of the ongoing digital transformation in education, developing digital skills for faculty members has become a crucial requirement to improve training quality and innovate teaching methods. This article analyzes the role of digital skills for faculty members in higher education and assesses the current state of digital skill development among faculty members at the Center for National Defense and Security Education – Thai Nguyen University. Based on this, the article proposes several solutions to develop digital skills for faculty members, such as: raising awareness of digital transformation in education; strengthening training and development in technology skills; investing in digital infrastructure and learning environments; encouraging innovation in teaching methods linked to technology applications; and building a digital academic community among faculty members. The synchronized implementation of these solutions will contribute to enhancing faculty digital skills, thereby meeting the demands of digital transformation in education today.

Keywords: *digital competence, digital transformation in education, lecturers, national defense and security education, Thai Nguyen University.*

Nhận bài: 06/01/2026 Phản biện: 01/03/2026 Duyệt đăng: 05/03/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang diễn ra mạnh mẽ, công nghệ số đang tác động sâu sắc đến mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, trong đó giáo dục và đào tạo là một trong những lĩnh vực chịu ảnh hưởng rõ nét. Chuyển đổi số trong giáo dục không chỉ là việc ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy mà còn là quá trình đổi mới toàn diện phương thức tổ chức dạy học, quản lý đào tạo và phát triển học liệu. Điều này đặt ra yêu cầu ngày càng cao đối với đội ngũ giảng viên, đặc biệt là năng lực sử dụng và khai thác hiệu quả các công nghệ số trong hoạt động giảng dạy.

Trong giáo dục đại học, giảng viên là lực lượng giữ vai trò trung tâm trong việc tổ chức các hoạt động dạy học và triển khai các mô hình giáo dục số. Vì vậy, phát triển năng lực số cho giảng viên trở thành một trong những yếu tố quan trọng nhằm nâng cao chất lượng đào tạo và đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục trong thời đại số.

Đối với Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh – Đại học Thái Nguyên, nhiệm vụ tổ chức giảng dạy môn Giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên các trường đại học, cao đẳng trong khu vực đòi hỏi phải không ngừng đổi mới nội dung và phương pháp đào tạo. Trong bối cảnh chuyển đổi số giáo dục hiện nay, việc phát triển năng lực số cho đội ngũ giảng viên của trung tâm có ý nghĩa quan trọng nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy, đồng thời góp phần thực hiện hiệu quả mục tiêu đổi mới giáo dục. Xuất phát từ yêu cầu đó, bài viết tập trung phân tích vai trò của năng lực số đối với giảng viên và đề xuất một số giải pháp phát triển năng lực số cho đội ngũ giảng viên tại trung tâm trong giai đoạn hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cơ sở lý luận và thực trạng phát triển năng lực số của giảng viên tại Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh – Đại học Thái Nguyên

Trong bối cảnh chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ trong lĩnh vực giáo dục, năng lực số trở thành một trong những năng lực quan trọng đối với đội ngũ giảng viên. Năng lực số của giảng viên được hiểu là tổng hợp các kiến thức, kỹ năng và thái độ cần thiết để sử dụng hiệu quả công nghệ số trong hoạt động giảng dạy, nghiên cứu khoa học và quản lý giáo dục. Năng lực này không chỉ bao gồm khả năng sử dụng các thiết bị công nghệ hoặc phần mềm hỗ trợ giảng dạy, mà còn bao gồm khả năng thiết kế học liệu số, tổ chức hoạt động học tập trong môi trường trực tuyến hoặc kết hợp, khai thác dữ liệu học tập và bảo đảm an toàn thông tin trong quá trình dạy học.

Trong giáo dục đại học hiện nay, năng lực số của giảng viên giữ vai trò quan trọng trong việc đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động của người học. Thông qua việc ứng dụng các công cụ và nền tảng công nghệ số, giảng viên có thể xây dựng các bài giảng trực quan, sinh động, tổ chức các hoạt động thảo luận, học tập theo nhóm hoặc học tập dựa trên tình huống, qua đó nâng cao hiệu quả tiếp nhận kiến thức của sinh viên. Bên cạnh đó, công nghệ số còn tạo điều kiện thuận lợi cho việc xây dựng hệ thống học liệu điện tử, tổ chức kiểm tra, đánh giá kết quả học tập một cách linh hoạt và đa dạng.

Đối với môn Giáo dục quốc phòng và an ninh, việc ứng dụng công nghệ số trong giảng dạy có ý nghĩa quan trọng trong việc nâng cao tính trực quan của bài giảng, đặc biệt là đối với các nội dung liên quan đến chiến thuật quân sự, kỹ thuật chiến đấu hoặc các tình huống quốc phòng – an ninh. Các hình ảnh, video, phần mềm mô phỏng hoặc tư liệu số có thể giúp sinh viên dễ dàng tiếp cận kiến thức, đồng thời nâng cao hứng thú học tập.

Trong những năm gần đây, Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh – Đại học Thái Nguyên đã từng bước quan tâm đến việc ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy và quản lý đào tạo. Nhiều giảng viên đã chủ động sử dụng các phương tiện trình chiếu, phần mềm hỗ trợ giảng dạy và các nguồn học liệu điện tử nhằm nâng cao chất lượng bài giảng. Trung tâm cũng từng bước đầu tư cơ sở hạ tầng công nghệ thông tin như hệ thống mạng internet, thiết bị trình chiếu và các phương tiện dạy học hiện đại, tạo điều kiện thuận lợi cho giảng viên trong việc ứng dụng công nghệ vào hoạt động giảng dạy.

Tuy nhiên, trước yêu cầu của quá trình chuyển đổi số giáo dục, năng lực số của đội ngũ giảng viên tại trung tâm vẫn còn một số hạn chế nhất định. Một số giảng viên mới chỉ sử dụng công nghệ ở mức độ cơ bản, chủ yếu phục vụ trình chiếu bài giảng, trong khi việc khai thác các nền tảng học tập số, thiết kế học liệu điện tử hoặc tổ chức các hoạt động học tập trực tuyến còn chưa được triển khai đồng bộ. Bên cạnh đó, việc ứng dụng các công nghệ hiện đại như phần mềm mô phỏng, thư viện học liệu số hoặc hệ thống quản lý học tập vẫn còn hạn chế, chưa phát huy hết tiềm năng của công nghệ số trong giảng dạy môn Giáo dục quốc phòng và an ninh.

Ngoài ra, công tác bồi dưỡng và phát triển năng lực số cho giảng viên tuy đã được quan tâm nhưng chưa thực sự thường xuyên và hệ thống. Một số giảng viên còn gặp khó khăn trong việc tiếp cận và sử dụng các công nghệ mới phục vụ giảng dạy. Điều này phần nào ảnh hưởng đến hiệu quả của quá trình đổi mới phương pháp dạy học và chuyển đổi số trong hoạt động đào tạo tại trung tâm.

Từ những vấn đề nêu trên có thể thấy rằng, việc phát triển năng lực số cho đội ngũ giảng viên tại Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh – Đại học Thái Nguyên là yêu cầu cần thiết nhằm đáp ứng xu thế chuyển đổi số trong giáo dục, đồng thời góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy môn Giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên hiện nay.

2.2. Một số giải pháp phát triển năng lực số cho giảng viên tại Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh – Đại học Thái Nguyên

2.2.1. Nâng cao nhận thức của giảng viên về vai trò của chuyển đổi số trong giáo dục

Nhận thức đúng đắn về vai trò và ý nghĩa của chuyển đổi số là điều kiện quan trọng để thúc đẩy quá trình phát triển năng lực số của đội ngũ giảng viên. Vì vậy, trung tâm cần tăng cường tuyên truyền, phổ biến các chủ trương, định hướng về chuyển đổi số trong giáo dục, giúp giảng viên

nhận thức rõ tầm quan trọng của việc ứng dụng công nghệ số trong hoạt động giảng dạy.

Thông qua các hội thảo chuyên môn, sinh hoạt khoa học hoặc các hoạt động bồi dưỡng nghiệp vụ, giảng viên có thể tiếp cận những xu hướng mới trong giáo dục số, từ đó chủ động nâng cao năng lực công nghệ và đổi mới phương pháp giảng dạy. Khi nhận thức được nâng cao, giảng viên sẽ tích cực hơn trong việc ứng dụng công nghệ số vào quá trình giảng dạy và nghiên cứu khoa học.

2.2.2. Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng năng lực số cho đội ngũ giảng viên

Một trong những giải pháp quan trọng nhằm phát triển năng lực số cho giảng viên là tổ chức các chương trình đào tạo và bồi dưỡng chuyên môn về công nghệ số trong giáo dục. Trung tâm cần xây dựng kế hoạch bồi dưỡng thường xuyên cho giảng viên về các nội dung như: thiết kế bài giảng điện tử, xây dựng học liệu số, sử dụng các nền tảng học tập trực tuyến, cũng như ứng dụng công nghệ trong kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của sinh viên.

Bên cạnh đó, cần khuyến khích giảng viên tự học, tự nghiên cứu để nâng cao trình độ công nghệ thông tin, đồng thời tạo điều kiện để giảng viên tham gia các khóa tập huấn, hội thảo chuyên đề về chuyển đổi số trong giáo dục. Việc bồi dưỡng năng lực số cần được thực hiện một cách thường xuyên và liên tục nhằm giúp giảng viên từng bước thích ứng với sự phát triển nhanh chóng của công nghệ.

2.2.3. Đầu tư cơ sở hạ tầng và xây dựng môi trường học tập số

Việc phát triển năng lực số cho giảng viên cần gắn liền với việc đầu tư cơ sở hạ tầng công nghệ thông tin và xây dựng môi trường học tập số trong trung tâm. Trung tâm cần tiếp tục nâng cấp hệ thống mạng internet, trang bị các thiết bị dạy học hiện đại như phòng học đa phương tiện, hệ thống trình chiếu và các công cụ hỗ trợ giảng dạy.

Bên cạnh đó, cần từng bước xây dựng hệ thống học liệu điện tử, thư viện số và các nền tảng quản lý học tập nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho giảng viên trong việc thiết kế bài giảng và tổ chức các hoạt động học tập trực tuyến hoặc kết hợp. Môi trường học tập số sẽ góp phần thúc đẩy việc đổi mới phương pháp giảng dạy, đồng thời giúp sinh viên tiếp cận kiến thức một cách linh hoạt và hiệu quả hơn.

2.2.4. Khuyến khích giảng viên đổi mới phương pháp giảng dạy gắn với công nghệ số

Để phát triển năng lực số cho giảng viên một cách bền vững, trung tâm cần có cơ chế khuyến khích giảng viên tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy thông qua việc ứng dụng công nghệ số. Những giảng viên có sáng kiến trong việc xây dựng học liệu số, thiết kế bài giảng điện tử hoặc áp dụng các mô hình dạy học hiện đại cần được biểu dương và nhân rộng trong toàn trung tâm.

Ngoài ra, cần đẩy mạnh các hoạt động nghiên cứu khoa học liên quan đến ứng dụng công nghệ số trong giảng dạy môn Giáo dục quốc phòng và an ninh. Thông qua hoạt động nghiên cứu khoa học, giảng viên không chỉ nâng cao năng lực chuyên môn mà còn từng bước hoàn thiện năng lực số, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của trung tâm.

2.2.5. Xây dựng môi trường học tập và cộng đồng học thuật số trong đội ngũ giảng viên

Bên cạnh việc đào tạo, bồi dưỡng năng lực số cho giảng viên, việc xây dựng môi trường học tập số và cộng đồng học thuật trong trung tâm có ý nghĩa quan trọng nhằm thúc đẩy quá trình phát triển năng lực số một cách bền vững. Trung tâm cần tạo điều kiện để giảng viên trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm trong việc ứng dụng công nghệ số vào giảng dạy thông qua các diễn đàn chuyên môn, sinh hoạt khoa học hoặc các nhóm học tập trực tuyến.

Thông qua các hoạt động này, giảng viên có thể chia sẻ học liệu điện tử, kinh nghiệm thiết kế bài giảng số cũng như các phương pháp dạy học mới gắn với công nghệ. Việc hình thành cộng đồng học tập số trong đội ngũ giảng viên không chỉ giúp nâng cao năng lực công nghệ mà còn góp phần thúc đẩy tinh thần tự học, tự bồi dưỡng và đổi mới phương pháp giảng dạy.

Đồng thời, trung tâm cần khuyến khích việc xây dựng và phát triển các nguồn học liệu số chung phục vụ cho hoạt động giảng dạy môn Giáo dục quốc phòng và an ninh, từ đó tạo ra môi trường học thuật hiện đại, hỗ trợ hiệu quả cho quá trình chuyển đổi số trong giáo dục.

III. KẾT LUẬN

Chuyển đổi số đang trở thành xu thế tất yếu trong lĩnh vực giáo dục, đặt ra những yêu cầu mới đối với hoạt động dạy học cũng như đội ngũ giảng viên trong các cơ sở đào tạo. Trong bối cảnh đó, năng lực số của giảng viên đóng vai trò quan trọng trong việc đổi mới phương pháp giảng dạy, nâng cao chất lượng đào tạo và đáp ứng yêu cầu phát triển giáo dục trong thời đại số.

Đối với Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh – Đại học Thái Nguyên, việc phát triển năng lực số cho đội ngũ giảng viên có ý nghĩa thiết thực trong việc nâng cao hiệu quả giảng dạy môn Giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên. Thực tiễn cho thấy, mặc dù đội ngũ giảng viên của trung tâm đã từng bước ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy, song trước yêu cầu của quá trình chuyển đổi số giáo dục, năng lực số của giảng viên vẫn cần tiếp tục được nâng cao và phát triển toàn diện hơn.

Để đáp ứng yêu cầu đó, cần triển khai đồng bộ nhiều giải pháp như nâng cao nhận thức của giảng viên về vai trò của chuyển đổi số trong giáo dục; tăng cường đào tạo, bồi dưỡng năng lực số; đầu tư cơ sở hạ tầng công nghệ và xây dựng môi trường học tập số; đồng thời khuyến khích giảng viên đổi mới phương pháp giảng dạy gắn với ứng dụng công nghệ số. Việc thực hiện hiệu quả các giải pháp này sẽ góp phần phát triển năng lực số cho đội ngũ giảng viên, từ đó nâng cao chất lượng giảng dạy và đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục trong giai đoạn hiện nay.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên đã cấp kinh phí hỗ trợ cho nghiên cứu này

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Chính phủ (2020). Quyết định số 749/QĐ-TTg ngày 03/6/2020 phê duyệt Chương trình chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030.

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2022). Quyết định số 131/QĐ-TTg phê duyệt Chương trình "Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số trong giáo dục và đào tạo giai đoạn 2022 - 2025, định hướng đến năm 2030".